

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасному світі, де технології набувають швидкого розвитку, діджиталізація бізнес-процесів підприємства є необхідним фактором збільшення ефективності власної діяльності та зниження витрат. Діджиталізація є одним із ключових чинників успіху для підприємств і означає перехід від традиційних методів ведення підприємницької діяльності до впровадження і використання цифрових технологій. Особливого значення набуває діджиталізація бізнес-процесів як складова програми повоєнного відродження національної економіки.

Діджиталізація бізнес-процесів підприємства представляє собою процес впровадження та використання цифрових технологій задля автоматизації, оптимізації та покращення робочих процесів підприємства. Даний процес дозволяє підприємствам збільшити ефективність своєї діяльності та підвищити власну конкурентоспроможність. Діджиталізація включає в себе використання нових програмних забезпечень, IT-технологій, веб-сервісів та інших інструментів [1].

За даними Євростату, 80% підприємств Європейського союзу у 2020 році використовували електронні послуги, а PwC зазначає, що до 2025 року понад 75% підприємств усього світу планують впровадження штучного інтелекту у бізнес-процеси аби підвищити ефективність власної діяльності. За даними Statista, більше ніж 60% підприємств користувались хмарними технологіями задля зберігання та обробки даних та інформації, що стало важливим кроком для трансформації бізнес-процесів підприємства. Наведена статистика свідчить про тенденцію широкого впровадження цифрових технологій та діджиталізації у бізнес-процеси підприємства, що стане невід'ємною частиною функціонування та успішної роботи бізнесу [2].

На думку науковців, при впровадженні діджиталізації в бізнес-процеси, компанії стикаються з певними викликами. Одним із таких викликів є необхідність перегляду, зміни та модернізації вже існуючих бізнес-процесів та систем управління. Це вимагає великих зусиль та великих витрат часу, але в результаті підприємство отримує можливість не лише збільшити ефективність бізнес-процесів, а й покращити якість власної продукції або послуг. Також, підприємства стикаються з необхідністю змінювати та впроваджувати нові цифрові технології та програмне забезпечення у власну діяльність. Даний процес потребує великих вкладень і збільшення витрат на початкових етапах, але в довгостроковій перспективі, підприємство матиме змогу навпаки зменшити витрати та водночас збільшити продуктивність своєї праці.

Впровадження діджиталізації у бізнес-процеси компанії має ряд своїх переваг [3]:

- збільшення ефективності. Діджиталізація дозволяє підприємству збільшити ефективність бізнес-процесів, підвищити якість продукції або послуг, зменшити витрати.

- оптимізація бізнес-процесів. Підприємство має змогу знизити час на виконання бізнес-процесів, зменшити кількість помилок, швидше відслідковувати тенденції та реагувати на зміни в межах необхідних ринків та підвищити власну конкурентоздатність.

- збільшення точності обробки даних. За рахунок автоматизації бізнес-процесів, підприємство має змогу зменшити ризик помилок та збільшити точність обробки даних, що в свою чергу позитивно впливає на зменшення витрат часу на аналіз та прийняття різного типу рішень. Також за рахунок цього значно покращується якість даних та ефективність їхнього використання.

- збільшення продуктивності персоналу та спрощення комунікації між підрозділами. Автоматизація рутинних процесів дозволяє співробітникам більше сконцентруватись на виконанні більш складних та важливих задач та завдань. Також, діджиталізація сприяє полегшенню та збільшенню ефективності комунікації між підрозділами підприємства, впливає на зниження витрат часу на взаємодію підрозділів та співробітників, збільшенню швидкості та ефективності обміну даними та інформацією.

- спрощення комунікації з клієнтами та партнерами підприємства. Діджиталізація дає змогу підприємствам співпрацювати зі споживачами та партнерами в онлайн режимі, що в свою чергу

полегшує процес взаємодії, підвищує рівень задоволеності клієнтів та сприяє встановленню довгострокових зв'язків із партнерами.

- зниження витрат на оплату праці. Автоматизація бізнес-процесів, за рахунок впровадження діджиталізації у підприємницьку діяльність компанії дозволяє скоротити кількість персоналу, таким чином зменшивши витрати підприємства на оплату праці.

- збільшення захисту від кібер-атак. Використання нових ІТ-технологій та нового програмного забезпечення дозволяє збільшити та підвищити ефективність захисту від різноманітних кібер-атак на систему підприємства, покращує захист баз даних підприємства від несанкційного доступу тощо.

- розширення ринків збуту. Діджиталізація бізнес-процесів підприємств надає їм змогу розширити географічне покриття ринків, за рахунок можливості підтримувати взаємодію з клієнтами не в залежності від місця розташування, адже забезпечує ефективну комунікацію в режимі онлайн.

Не дивлячись на велику кількість переваг, що надає діджиталізація бізнес-процесів підприємства, цей процес також має ряд недоліків [4]:

- діджиталізація потребує великих витрат на інфраструктуру. Даний процес потребує значних витрат на забезпечення цифрової інфраструктури, а саме на закупівлю необхідного обладнання: програмне забезпечення, мережі, бази даних, комп'ютерне обладнання, безпекові заходи, тощо. Даний фактор може стати певним обмеженням для малих підприємств, адже вони найчастіше мають обмежений бюджет.

- діджиталізація потребує велику кількість часу на впровадження у підприємницьку діяльність. Даний процес є тривалим, безперервним та складним, особливо для підприємств, які мають неактуальну систему управління та застарілу технічно-матеріальну базу. Це може спричинити додаткові витрати коштів та ресурсів підприємств.

- необхідність забезпечення підприємства висококваліфікованими трудовими ресурсами. Діджиталізація потребує професійних спеціалістів з технічної підтримки, висококваліфікованих системних адміністраторів, спеціалістів з програмування. Це може спричинити підвищення витрат для підприємств на оплату праці висококваліфікованих спеціалістів. Особливо, це може стати перешкодою до впровадження даного процесу в свою діяльність для малих підприємств, адже дуже часто малі компанії не мають змоги оплачувати працю спеціалістів високого рівня.

- збільшення витрат на перепідготовку кадрів. Діджиталізація потребує високої підготовки трудових ресурсів підприємства та спричиняє необхідність професійної перепідготовки кадрів, збільшення витрат на корпоративне навчання персоналу, тощо. Також, діджиталізація бізнес-процесів може негативно вплинути на зайнятість працівників, а саме призвести до її зниження.

Основною метою діджиталізації бізнес-процесів підприємства є зменшення витрат часу, ресурсів та зусиль компанії на виконання певних завдань та операцій. Діджиталізація є важливим етапом у розвитку підприємства в умовах середовища, що постійно змінюється та трансформується.

Задля успішного впровадження діджиталізації в бізнес-процеси підприємства, необхідно проводити постійний моніторинг поточних процесів компанії, проводити їх аналіз задля визначення найбільш критичних областей, які потребують оптимізації. Необхідним процесом є вибір інструментів та технологій задля впровадження діджиталізації та забезпечення відповідного рівня кваліфікації співробітників.

Список використаних джерел:

1. Діджиталізація – спосіб розвитку бізнесу. URL: <https://ua.scallium.pro/what-is-digital> (дата звернення 02.03.2023).
2. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf (дата звернення: 02.03.2023).
3. Ligonenko L., Khripko A., Domanskii A. The content and mechanism of forming a strategy of digitalization in business organizations. *International scientific journal "Internauka"*. 2018. No. 22. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2057-2018-22-4555> (date of access: 02.03.2023).
4. Kovbych T. Potential advantages and disadvantages of digitalization processes. *Market Infrastructure*. 2020. No. 48. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct48-6> (date of access: 02.03.2023).